

E · R · S · O

EESTI RIIKLIK SÜMFOONIAORKESTER

ERSO
PEASPONSOR

TOETAB

MÖVENPICK
HOTEL TALLINN

LEEDU RIIKLIK
SÜMFOONIAORKESTER

Brahms ja Mahler

KLAVER
LUKAS GENIUŠAS

LEEDU RIIKLIK
SÜMFOONIAORKESTER

DIRIGENT
**GINTARAS
RINKEVIČIUS**

21 | NOVEMBER
ESTONIA KONTSERDISAAL
2025

ROMANTIKA

**BRAHMS
MAHLER**

iute

ERSO PEASPONSOR

OTSING INSPIRATSIOON AMBITSIOON TIPPTASE

Nii nagu ERSO muusikas, püüdleb ka lute
oma tegevuses kõrgeima kvaliteedi
ja rahvusvahelise mõju poole.

E · R · · O

LEEDU RIIKLIK SÜMFOONIAORKESTER

Brahms ja Mahler

LUKAS GENIUŠAS klaver
Leedu Riiklik Sümfooniaorkester
Orkestri kontsertmeister Dainius Puodžiukas
Dirigent GINTARAS RINKEVIČIUS

kell 19 – sümfooniakontsert

LUKAS GENIUŠAS klaver

Leedu Riiklik Sümfooniaorkester

Orkestri kontsertmeister Dainius Puodžiukas

Dirigent GINTARAS RINKEVIČIUS

Johannes Brahms (1833—1897)

Klaverikontsert nr 1 d-moll, op. 15 (1858)

Maestoso

Adagio

Rondo. Allegro non troppo

vaheaeg

Gustav Mahler (1860—1911)

Sümfoonia nr 1 D-duur (1888)

Langsam, schleppend

Kräftig bewegt, doch nicht zu schnell

Feierlich und gemessen, ohne zu schleppen

Stürmisch bewegt

Kontserdist teevad ülekande Klassikaraadio ja ERSO TV (erso.tv), salvestisi saab ka järelkuulata ja –vaadata.

HEA ERSO PUBLIK!

Mövenpick Hotel Tallinna nimel on mul suur rõõm tervitada teid ERSO kontserdil „Leedu Riiklik Sümfooniaorkester. Brahms ja Mahler“. Meil on hea meel võõrustada oma Vilniuse kolleege maestro Gintaras Rinkevičiuse juhatusel. Täna kuuleme, kuidas tõlgendab pianist Lukas Geniušas Brahmsi klaverikontserdi sügavust, seejärel sukeldume Mahleri sümfoonilisse maailma.

Duco OÜ toetab ERSOt, sest kõrgetasemeline kultuur ja külalislahkus põhinevad samadel alustel: kõrgetel standarditel, põhjalikul ettevalmistusel ja hoolet. Meie eesmärk on jätta Tallinnast iga külalise südamesse unustamatu mulje. Pealinnas tegutseva rahvusvaheliste hotellibrändide operaatorina oleme uhked, et saame majutada külalisorkestrit oma hotellides, võimaldades artistidel keskenduda 100% muusikale.

Täname, et olete täna õhtul meiega. Soovin publikule meeldejäävat kontserti ja muusikutele meeldivat Tallinna külastust!

Madis Laid

Duco OÜ tegevjuht

MÖVENPICK
HOTEL TALLINN

Johannes Brahms (1833—1897)

Klaverikontsert nr 1 d-moll, op. 15 (1858)

Kui Ludwig van Beethoveni mõju klassikalisele muusikale tundub suur täna, siis võib vaid ette kujutada, mis tunne oli olla noor helilooja kõigest veerandsada aastat pärast suurmeistri surma. See oli Robert Schumann, kes kirjutas 1853. aasta oktoobris ajakirjas *Neue Zeitschrift für Musik*:

„[---] peaks ju ükskord ilmuma helilooja, kes oleks kutsutud ajastu ülimat sõnumit ideaalsesse vormi valama. Kes ei jõuaks kunstimeisterlikkuseni mitte aste-astmelt kõrgemale tõustes, vaid kerkiks nagu Minerva kohe täies relvastuses Kroniuse peast välja. Ja ta on tulnud, verinoor mees, kelle hälli juures valvasid graatsiad ja sangarid. Tema nimi on Johannes Brahms, Hamburgi laps [---] Ta kandis endal, ka välimuses, kõiki märke, mis meile teatavad: see ongi kutsutu.“

1. oktoobril 1853 saabus 20-aastane klaverigeenius ja võrsuv helilooja Johannes Brahms perekond Schumannide majja Düsseldorfis. Robert Schumann tervitas noort muusikut avasüli, nimetades teda uue põlvkonna hääleks. Pärast seda kohtumist kulus veel ligi viis aastat, enne kui valmis Brahmsi esimene suurteos orkestrile — klaverikontsert nr 1 d-moll.

Brahmsi läbikäimine Schumannidega mõjutas oluliselt valmiva kontserdi emotsionaalset värvingut. 1854. aastal sooritas Robert enesetapukatse,

misjärel veetis ta oma viimased kaks eluaastat haiglas üha halveneva vaimse tervisega. Clara Schumann toetus sel ajal Brahmsi moraalsele toele. See periood oli Brahmsi „torm ja tung“, aeg täis unistusi ja kannatusi, millest kõneleb tema kirjavahetus Claraga.

Alustanud 1854. aastal kahe klaveri sonaadi kirjutamist, mõistis helilooja peagi, et see muusikaline materjal nõuab esitamiseks orkestrit. Ta kirjutas oma sõbrale, viiuldaja Joseph Joachimile: „Kolme esimest osa mängisin tihti proua Schumannile ette. Tegelikult ei rahulda mind enam need kaks klaverit.“ Nii töötas Brahms sonaadi alguse ümber klaverikontserdi esimeseks osaks. 1856. aasta lõpuks valmis finaali, millele järgnes keskmine aeglane osa, kuid helilooja jätkas teoses paranduste tegemist ka pärast esiettekannet.

Brahmsi töö kontserdi kallal on dokumenteeritud kirjavahetuses Joseph Joachimiga. „Siit tuleb Rondo teist korda,“ kirjutas Brahms 1857. aasta aprillis.

„Ma palun sama, mida eelmisel korral — sinu väga nõudlikku hinnangut.“ Ta jätkas küsimustega: „Kas poleks mitte parem, kui puhkpillid võtaksid meloodia üle? [---] Kas poleks ka parem kasutada kaheksandiknootide liikumist? [---] Ma arvan, et peaksime loobuma pikoloflöödist, tal on ju esimese osa jooksul ainult kaheksa nooti?“

Järgmisel aastal kirjutas Joachim nõudlikult: „Ma palun sind, Jumala nimel, lase kopistil lõpuks kontserdi kallale pääseda: millal saan ma seda viimaks kuulata?“ Joachimi ja Clara Schumanni õhutusel asuski Brahms teose ettekandmiseks orkestrit otsima. Proov Hannoveri orkestriga toimus 30. märtsil 1858: klaveri taga oli Brahms ise, dirigendipuldis seisis Joachim ning Clara istus publikus. Viimane neist kirjutas:

„Tänane proov möödus suurepäraselt; kuigi kontserdi läbimänguks oli aega ainult üks kord, läks see peaaegu komistusteta ja sütitas mõnes muusikus isegi entusiasmi... Peaaegu kõik kõlab nii ilusasti, isegi paremini, kui Johannes ise arvas või lootis. Kogu teos on imeline, nii rikkalik, sügavalt läbitunnetatud ja nii terviklik. Johannes oli õnnelik ja mängis puhtast rõõmust viimast osa *prestissimo*.“

Avalik esiettekanne toimus sama orkestriga järgmise aasta 22. jaanuaril. Nädal hiljem kordas Brahms teost Leipzigi Gewandhausi orkestriga. Kriitik Edward Bernsdorf kirjutas pärast Leipzigi ettekannet, et see teos „ei saa

pakkuda naudingut“, põhjendades, et see sisaldab „kõige läbilõikavamaid dissonantse ja kõige ebameeldivamaid kõlasid“. Pärast aastatepikkust tööd oli niivõrd negatiivne retseptsioon Brahmsi jaoks suur pettumus.

Klaverikontserdi sünge paatos vihjab sellele, et Brahms leinas sõber Robert Schumanni lahkumist. Tegemist on sümfoonia–möödulise teosega, mida iseloomustavad peened temaatilised sidemed. Esimene osa algab võimsalt: tormilised timpanid, raevukad trillerid ja pingeline harmoonia loovad titaanliku, peaaegu ürgse kõla. Klaverisolist aga alustab ühe kontserdirepertuaari kõige vaoshoituma sisseastumisega — õrna, melanhoolse ja peaaegu kõhkleva teemaga. Plahvatusliku avamaterjali vastandamine õrnalt mõtiskleva lüürikaga on äärmus, mis iseloomustab tervet kontserdi avaosa ja teose loomupärast draamat, kus põimuvad tragöödia ja lohutus. Orkester pole siin pelgalt saatjarolilis, vaid on tihedalt soolopartiiga lõimunud.

Teise osa visandile kirjutas Brahms „Benedictus qui venit in nomine Domini“ („Kiidetud olgu, kes tuleb Issanda nimel“) ja kirjeldas seda kui „õrna portreed“ Clarast. Pärast esimese osa heitlusi pärineb see palvuslik ja meditatiivne muusika nagu teisest maailmast. Orkestri ja solisti dialoogid viivad aeglase kadentsini, milles ilmuvad uuesti esimesest osast tuttavad trillerid, sedapuhku taltsutatuna

Rondovormis kolmandat osa on võrreldud Beethoveni kolmanda klaverikontserdi finaaliga. Siin kombineeruvad rütmierksus, barokkmeistrite eeskuju ja ülim virtuoossus. Muusikateadlased on arvanud, et Brahmsi võis selle osa komponeerimisel inspireerida ka Clara Schumanni a–moll klaverikontserdi finaal. Ent tegemist pole siiski lihtsa austusavaldusega, vaid Brahmsi esimene klaverikontsert kinnitab jõuliselt Robert Schumanni prohvetlikku väidet, et noor helilooja „rajab uusi teid“.

Teose kolmandat ettekannet Brahmsi kodulinnas Hamburgis saatis viimaks edu ning ka tänapäeval peetakse seda klaverikontserti kompromissituks ja aukartustäratavaks teoseks.

Anita Maasalu

Gustav Mahler

Gustav Mahler (1860—1911)

Sümfoonia nr 1 D-duur (1888)

Üheks suurimaks sümfoonikuks peetud Gustav Mahler alustas pärast Viini konservatooriumi lõpetamist 1880. aastate alguses karjääri ooperidirigendina väikelinnades: Laibachis, Olmützis, Kasselis, jätkas seejärel Prahas, Leipzgis, Budapestis ja Hamburgis. Need olid tema rännuaastad. Peagi tõusis ta Viini Öukonnaooperi ja lõpuks Metropolitan Opera peadirigendiks. Mahler oli tollaste dirigentide hulgas hõivatuim ja mitmekülgseim; tema repertuaar oli hiiglaslik nii ooperi- kui orkestrimuusika vallas. Juhatamine ja komponeerimine olid muusikalises tegevuses tihedalt seotud, kuid tema looming jäi dirigendi- ja teatritöö varju. Ometi uskus ta kaljukindlalt, et tema aeg seisab veel ees. Tõepoolest, Mahleri populaarsuse komeedilaadne tõus algas 1960. aastail, pool sajandit pärast helilooja surma. Kunagi pole aga tema muusikat mängitud ja plaadistatud nõnda palju kui tänapäeval.

Gustav Mahleri loominguline pärand ei ole arvuliselt suur: kümme sümfooniat, kantaat „Kaebeaul“, sümfoonia lauludes „Laul maast“, orkestrisaatega vokaaltsükli „Rändselli laulud“ helilooja enese tekstidele, laulud „Poiis võlusarvest“, „Laulud surnud lastest“ Friedrich Rückerti sõnadele ja veel viis laulu Rückerti sõnadele ning kolm varast vihikut laule klaverisaatega helilooja enese, Richard Leanderi ja Tirso de Molina tekstidele. Viini Konservatooriumi päevil loodud kammermuusikast on säilinud vaid klaverikvarteti üks osa.

Esimese sümfoonia sünnilugu viib Kasselsisse, kus Mahler töötas aastail 1883—1885 vürstliku õukonnateatri teise kapellmeistrina. Siin komponeeris ta ka oma esimese vokaaltsükli „Rändselli laulud“ ning muusika Joseph Viktor von Scheffeli tollal ülimenukale lavateosele „Trompetist Säckingenist“ — sentimentaalsele loole rändavast muusikust. Oma ainsa teatriga seotud seitsmeosalise kompositsiooni hulgast säilitas autor vaid serenaadliku „Blumine“. Asudes komponeerima esimest sümfooniast, otsustas helilooja kasutada säilinud muusikat lüürilise mõtisklusena kahe ulatuslikuma osa vahel. Hiljem ta sellest mõttest siiski loobus ning „Blumine“ unustati aastakümneteks hoopiski.

Tsükli atmosfäär kandub esimesse sümfooniasse, mille algne versioon vormus Leipzgis 1888. aastal. Teoste sisulist ja muusikalist seost on Mahler ise korduvalt esile toonud. Ka tema hilisemate puhtinstrumentaalsete sümfooniaste (viies, kuues ja seitsmes) sügavam tähendus avaneb laulude kaudu, mis on loodud nendega ajaliselt lähestikku (laulud Friedrich Rückerti sõnadele, sh tsükkel „Laulud surnud lastest“).

Helilooja kõhkles teose žanrimääratluses ja pealkirjastas selle esialgu sümfoonilise poeemina ning kavandas teose mitte lisztilikult üheosalise, vaid hoopis monumentaalsemana: kahes jaos ja viies osas. Lüürilise mõtisklusena mõeldud aeglase osana otsustas ta kasutada serenaadliku „Blumine“ muusikat. Teise ettekande puhul Hamburgis 1893. aastal andis ta oma tollase meeliskirjaniku Jean Pauli romaani järgi teosele pealkirja „Titaan“, ehkki romaaniga sisulist seost pole ning lisas kavalehte koguni sõnastatud programmi, millest ta pärast kolmandat ettekannet Weimaris 1894. aastal loobus, sest oli kogenud „kui ekslikule teele võib see kuulaja juhtida“. Esmatrükk aastast 1899 on partituur noteeritud neljaosalise sümfooniana ja sellisena teost jätkuvalt mängitaksegi.

Esimehe osa (Aeglaselt, pikaldaselt. Nagu loodushääl) algab sissejuhatusega, mis autori sõnul kujutab looduse ärkamist sügavast unest. Vaikuses elustuvad metsahäälid: linnulaul, laskuva kvardikäiguna käo kukkumine ja sarvekõlad. Kaugusest kostavad trompetisignaaliid, mis annavad märku tsivilisatsiooni lähedalolekust. Siis ilmub idüllilisse looduspilti loo kangelane, kes alustab hoogsalt oma lootusrikast teekonda: peateemana kõlab erinevais orkestrihääldes rühikas meloodia „Rändselli“—tsükli teisest laulust „Kõndisin hommikul välja peal“. Helilooja ei salga, et komponeerides samastus ta sümfoonia kangelasega, kelle „kohalolek“ on kogu teoses tajutav. Arenedes motiivid põimuvad; kvardikõlast, mis on teose sümbolmotiiv, toituvad

teisedki muusikalised kujundid teoses tervikuna. Muusikas on ruumilist avarust, mille loob peenelt liigendatud orkestrifaktuur.

Teine osa (Jõuliselt liikudes, ometi mitte liiga kiiresti) viib olustikumuusika atmosfääri. Ka enamik Mahleri varaseid laule põhinevad tolleaegseil olmežanridel, milleks olid valss, ländler, marss. Alguse rohmakas ländleris on kuulda sarnaseid intonatsioone esimese osa peateemaga. Lüürilisem, sarvemotiiviga algav triolöik kõlab valsilikult, pea viiniliku magususega. Taas ländleriga lõppenud teise ja kolmanda osa vahel soovib helilooja (vastava märkusega partituuris) pikemat pausi, et valmistada kuulaja ette süngest, salapärasest vaikusest kõlama hakkavaks leinamarsiks.

Kolmas osa (Pidulikult ja mõõdukalt, mitte lohisedes) algab ostinaatsete, summutatud timpanilöökidega, mille taustal hakkab soolokontrabassilt kõrges registris minoorsena kõlama ülituntud kaanoni „Frère Jacques“ (saksa k „Bruder Martin“, eesti keeles tuntud kui „Sepapoisid“) meloodia. Üksteise järel liituvad kontrapunktis fagott, tuuba ja teisedki pillid. Muusika omandab kiirelt muutuvus pildireas üha erinevaid karaktereid. See sümfoonia osa on leidnud kõige vastakamaid arvamusi ja tõlgendusi. Seepärast oleks ehk sobiv lugeda, mida Mahler ise on kirjutanud.

„Võib kujutleda, et siin mõõdub meie kangelasest kogu maailma viletsus ja häda oma lõikavate kontrastide ja jubeda irooniaga. Vend Martini leinamarss on nürimeelselt mängitud üsna kehva kapelli poolt, mida matustel kasutatakse. Kangelase valuliste kaevete sekka tungib kusagilt oma tooruses, lõbususes ja banaalsuses böömi muusikakapell.“

Sellesse simultaanlikku mängu ilmub sordineeritud keelpillidelt kui ilmutus pärnapuu-episood laulust „Mu kullakese sinisilmad“. „Väga lihtsalt ja selgelt, nagu rahvaviis,“ on helilooja partituuri lisanud esitusjuhise. Mälestus kaob ja taas kõlab timpanilöökidega kaugusse kanduv leinamarss.

Neljas osa (Tormiliselt liikudes) algab teravalt dissoneerivate helidega ootamatult kui välk tumedaist pilvist. Mahleri sõnul on see „kui karje sügavaimalt haavatud südamest“. Muusikalist arengut kannab konflikt „põrgu ja paradiisi vahel“. Sümfoonia algversioonis kandiski finaali pealkirja „Dall'Inferno al Paradiso“. Tähtendusrikas on, et Mahler kasutab siin motiivi Liszti „Faust-sümfooniast“ ning helilist sümbolit Wagneri „Parsifalist“ (Graali ristimotiiv ning nn Dresdeni aamen) kui lähtepunkti edasiseks arenguks. Kontseptuaalselt on oluline seos sümfoonia avaosaga: jõuliselt

marsilikus teemas, kus on kuulda sissejuhatuse trompetisignaale ja ühes viimases arengufaasis, kus elustuvad loodushääled hommikuse ärkamise atmosfäärist. Lüürilistes teemades on nostalgilist igatsust, tuletades meelde „Blumine“ öömeeleolu — juskui rõhutamaks, kui oluline on see muusika Mahleri jaoks sümfoonia algversioonis ikkagi olnud. Järgneb võitlus, mis pärast mitmeid langusi viib võidule. Mahler rõhutas: „See D–duur akord peab kõlama, nagu oleks ta taevast kukkunud — nagu tuleks see teisest maailmast.“ Kogu maailma häda ja viletsus oma lõikavate kontrastide ja kohutava irooniaga, maailm täis ebaõiglust, kannatust ja inimlikku tühisust, jääb kaugele. Kõlab juubeldav hümn, mis ülistab looduse ilu ja kõikvõimsust.

Mahler komponeeris oma esimese sümfoonia suurele ja värvikale orkestrikoosseisule: neli flööti (3. ja 4. ka pikoloflöödid), neli oboed (3. ka inglissarv), neli klarnetit (3. ka bassklarnet, lisaks es–klarnet), kolm fagotti (3. ka kontrafagott), seitse metsasarve, viis trompetit, neli trombooni, basstuuba, timpanid kahele mängijale ja suur löökpillirühm (triangel, taldrikud, tamtamm, suur trumm), harf ja suur hulk keelpille.

Sümfoonia esiettekanne toimus 20. novembril 1889. aastal autori juhatusel Budapesti Kuninglikus Ooperiteatris. Ettekanne pälvis vastakaid arvamusi: publik jagunes Mahleri pooldajateks ja vastasteks ning kirjanik Karl Krausi sõnul puhkenud nende vahel nii tuline võitlus, et orkestrit võis veel vaevu kuulda. Helilooja redigeeris oma teost korduvalt, aastal 1906 valmis lõplik versioon. Aastail 1893–1909 juhatas ta oma esimest sümfooniat veel viieteistkümnel korral: Hamburgis, Weimaris, Berliinis, Prahas, Maini–äärses Frankfurdis, Viinis, Lvovis, Amsterdamis, Brnos, Linzis, Triestes. Wiesbadenis ja New Yorgis. Mahleri eluajal kõlas teos seitsmel korral tema loomingu tulise pooldaja, Amsterdami Concertgebouw’ dirigendi Willem Mengelbergi juhatusel.

Maia Lilje

SÕPRADE KLUBI

Sõprade Klubi liikmetele pakume mitmeid hüvesid ning kutsume neid osalema eriüritustel.

Pianissimo

75€ aastas

Tasuta kavalehed, privaatne garderoob, varane ligipääs uue hooaja piletitele ja muud hüved.

Piano

150€ aastas

Sooduspiletid, kutsed avatud proovidesse ja muud hüved.

Mezzoforte

300€ aastas

Kutsed avakontserdile ning vastuvõttudele, üllatuskingitused ja muud hüved.

Forte

500€ aastas

Lavatagused tuurid, kutsed ava- ja lõppkontserdile, aastaringsed soodustused ja muud hüved.

Fortissimo

1000€ aastas

Kohtumised muusikutega, kutsed orkestri üritustele ja muud hüved.

Sõprade sisering

3000+ €

Avalda oma toetusega suuremat mõju, liitudes Sõprade Siseringiga. Siseringi annetus on ühekordne panus alates 3000€, mis on suunatud kindlasse valdkonda. Sinu toetus tasustatakse ainulaadse soodustuste komplektiga just selles valdkonnas, mida toetad.

MAESTRO | SOLIST | ERSOKAS
TURNÉE | INSTRUMENT | HARIDUS

TOETAME KOOS!
erso.ee/toeta

Vene–Leedu pianist **LUKAS GENIUŠAS** kuulub oma põlvkonna põnevamate ja omanäolisemate interpretide hulka. Lukas annab soolokontserte mainekates saalides, sealhulgas Wigmore Hallis, Amsterdami Concertgebouws, Salle Gaveau's, Louvre'i auditooriumis, New Yorgi Frick Collectionis ja Milano Sala Verdis. Ta esineb regulaarselt festivalidel nagu Gilmore'i klaverifestival, Verbier' festival, La Roque d'Anthéroni festival, Ruhr Klavierfestival, Schloss Elmau ja Lockenhaus.

Lukas on sagedane külaline suurte rahvusvaheliste orkestrite ees, nende seas Philadelphia Orkester, Toronto Sümfooniaorkester, NHK Sümfooniaorkester, Orchestre de Paris, Prantsuse Raadio Filharmoonikud, Royal Northern Sinfonia, Birminghami Sümfooniaorkester ja paljud teised. Ta on teinud koostööd dirigentidega nagu Esa–Pekka Salonen, Tugan Sohiev, Mihhail Pletnev, Leonard Slatkin ja Rafael Payare.

Viimaste aastate tähtsündmuste hulka kuuluvad kontserdid Toulouse'i Rahvusorkestri ja Dima Slobodeniouki, Šoti Kammerorkestri ja Maxim Emelyantševiga ning turnee Flandria Sümfooniaorkestri ja Kristiina Poskaga. Pühendunud kammermuusikuna esineb ja salvestab ta sageli viiuldaja Aylen Pritchini, oma abikaasa, pianisti Anna Geniushene ning eriti armastatud sopran Asmik Grigorianiga. Koos Grigorianiga on ta astunud üles Euroopa prestiižikaimates saalides ja festivalidel: Salzburgi ja Aix-en–

Provence'i festivalidel, Zürichi, Genfi ja Frankfurdi ooperimajades, Hamburgi Elbphilharmonies, Milano La Scalas ja Viini Konzerthausis.

Praegu anna Lukas kontserte Rahmaninovi esimese klaverisonaadi originaalse, kärpimata versiooniga, mille ta salvestas helilooja Šveitsi residentsis. Hiljuti ilmunud CD pälvis BBC Music Magazine'i ja Gramophone'i kõrgeimad hinnangud, Diapasoni kuu plaadi tiitli ning valiti ajakirja Classica „CHOC DE 2024“ auhinnatute hulka kui üks aasta väljapaistvamaid salvestisi. See on järjekordne täiendus tema laiaulatuslikku ja kõrgelt hinnatud diskograafiasse. Geniušase varasemad salvestised on võitnud Diapasoni aasta plaadi auhinna (Prokofjevi sonaadid) ning Gramophone'i aasta plaadi vokaalikategoorias (album „Dissonance“ koos Asmik Grigorianiga). Edasiste tipphetkede hulka kuuluvad ülesastumised Londoni Barbicanis, tagasipöördumine Tiroler Festspiele Erl festivalile nii solisti kui kammermuusikuna ning soolokontserdid Salle Cortot's ja Hamburgi Elbphilharmonies.

Lukas Geniušas sündis 1990. aastal Moskvas ning lõpetas 2008. aastal Moskva Chopini nimelise muusikakolledži. Ta on mitmete rahvusvaheliste konkursside laureaat, sealhulgas 2015. aasta Tšaikovski konkursi hõbemedalist ja 2010. aasta Chopini konkursi laureaat.

ERSO piletistjatele kehtib **50% soodustus** tavahinnast parkimisele Rävala parkimismajas kuni kolme (3) tunni jooksul.

Kuidas soodustust lunastada:

- Klient võtab Rävala parkimismajja sisenedes parkimispileti.
- Pärast kontserti valideerib klient oma parkimispileti kontserdisaali fuajees.
- Enne parklast lahkumist maksab klient parkimistasu parkimismajas asuvas makseautomaadis.

EuroPark

GINTARAS RINKEVIČIUS on üks rahvusvaheliselt hinnatumaid Leedu muusikuid. Maestro Rinkevičiuse tõus kunstiliste kõrgusteni algas 1983. aastal, mil ta võitis Moskvas viienda liiduvabariikide dirigentide konkursi — see avas talle tee osalemiseks mainekatel rahvusvahelistel dirigeerimiskonkurssidel. Suure tõuke karjäärile andsid Herbert von Karajani ning Budapesti János Ferencsiku nimelise konkursi võidud. Pärast neid muljetavaldavaid saavutusi kutsuti teda juba 28-aastaselt asutama Leedu Riiklikku Sümfooniaorkestrit, mille kunstiline juht on ta tänini.

Samaaegselt tegutseb ta aktiivselt ka välismaal. Aastatel 1996—2003 oli ta Läti Rahvusooperi kunstiline juht ja peadirigent ning 2007—2009 sama teatri esimene dirigent. Aastatel 2002—2005 töötas Rinkevičius Malmös ooperiteatri peadirigendina. Aastatel 2008—2017 oli ta Novosibirski Akadeemilise Sümfooniaorkestri peadirigent ja kunstiline juht ning alates 2017. aastast juhatab ta Liepāja sümfooniaorkestrit. Aastatel 1983—2018 õpetas Rinkevičius Leedu Muusika- ja Teatriakadeemias ning 2008. aastal omistati talle professori tiitel. 2013. aastal sai temast Maailma Rahuorkestri dirigent ja juhatusel liige.

Rinkevičiuse suureks kireks on ooper. 1995. aastal juhatas ta Oskaras Koršunovase lavastatud Wagneri „Lendavat hollandlast“ Leedu ooperiteatri laval. Hiljem jätkas ta koostööd oma mõttekaaslase, teatrilavastaja Dalia Ibelhauptaitège. Viimane koondas noored lauljad mitteametlikku

„Boheemlaste“ rühmitusse, millest kasvas välja Vilniuse Linnaooper. Lavale jõudsid sellised teosed nagu Leoncavallo „Pajatsid“ (2003), Puccini „Boheem“ (2006), Mozarti „Võluflööt“ (2007), Massenet’ „Werther“ (2008), Sondheimi „Sweeney Todd“ (2009), Tšaikovski „Jevgeni Onegin“ (2011), Janáčeki „Katja Kabanova“ (2011), Puccini „Manon Lescaut“ (2012), Mozarti „Cosi fan tutte“ (2013), Verdi „Trubaduur“ (2014), Debussy „Pelléas ja Mélisande“ (2016), Puccini „Tosca“ (2016), Gounod’ „Faust“ (2017), Saint-Saënsi „Simson ja Delila“ (2017), Tšaikovski „Padaemand“ (2019). 2017. aastal esitasid maestro Rinkevičius ja Leedu Riiklik Sümfooniaorkester ka Vilkonciuse rokk-ooperit „Eglé“. Arhailiste sümbolite ja filosoofilise sisuga teos valiti 2018. aasta 1. juulil toimunud Leedu laulupeo juubelipidustuste avateoseks.

Rinkevičiuse kokkupuude ooperiga sai alguse juba enne Leedu Riikliku Sümfooniaorkestri asutamist. Ooperidirigendina debüteeris ta 1987. aastal Ungari Rahvusteatri Mozarti ooperiga „Die Entführung aus dem Serail“. 1988. aastal avati Klaipėda Muusikateater Rinkevičiuse juhatatud Audronė Žigaitytė ooperiga „Mažvydas“. 1993. aastal juhatas ta Amsterdamis Muusikateatri trupi esituses Mozarti reekviemi põhjal loodud balletti; 1998. aastal debüteeris ta Göteborgi ooperis Bizet’ „Carmeniga“ ning 2006. aastal oli ta sama teose muusikajuht Šoti Ooperis. Gintaras Rinkevičius on juhatanud ooperietendusi Leedu Rahvusooperis ja Balletiteatris ning alates 2003. aastast ka Moskva Suures Teatris. Ta on töötanud mitmete ooperitega Läti Rahvusooperis ning Malmös.

Rinkevičius on juhatanud arvukaid tunnustatud orkestreid: Berliini Sümfoonikuid, Weimari Staatskapelle orkestrit, Frankfurti (Oderi), Tampere ja Tivoli sümfooniaorkestreid, Peterburi Filharmonikuid, Odense sümfooniaorkestrit ja paljusid teisi. Tema dirigeerimist on imetletud kontserdisaalides nagu Kölni Filharmonia, Salzburgi Festspielhaus, Londoni Royal Albert Hall, Pariisi Champs-Élysées’ saal, Barcelona Palau de la Música, Zaragoza ja Tampere kontserdimajad, Moskva Konservatooriumi suur saal jm. Rinkevičius on andnud kontserte Euroopas, Taiwanis ja Hongkongis ning juhatanud arvukatel rahvusvahelistel festivalidel, sealhulgas Nyon (Šveits), Costa do Estoril (Portugal), Varssavi Sügis (Poola), Europamusicale (München), Chichesteri festival (Suurbritannia) ja teised. Ta on esinenud koos maailmakuulsate artistidega, nagu Violeta Urmana, Sergei Larin, Matti Salminen, Badri Maisuradze, Katia Ricciarelli, Viktor Tretjakov, Juri Bašmet, Peter Donohoe, Oleg Kagan, Gidon Kremer, David Geringas ja Roger Muraro.

LEEDU RIIKLIKU SÜMFOONIAORKESTRI tegevus sai alguse 1980. aastate lõpu rahvusliku ärkamise aastatel ning arenes paralleelselt taasiseseisvunud Leedu riigiga. Orkestri esialgne nimi oli Noorte Sümfooniaorkester, esindades noort riiki, noori muusikuid, noort dirigenti ja suuri tulevikulootusi. Ehkki kolm aastat hiljem omistati orkestrile Leedu Riikliku Sümfooniaorkestri nimetus, on kollektiiv jäänud truuks oma nooruslikele traditsioonidele.

30. jaanuaril 1989 andis orkester esimese kontserdi Leedu ooperiteatris. Eesotsas oma asutaja Gintaras Rinkevičiusega saadi peagi Leedu riigi ja ühiskonna uuestisünni sümboliks. Orkestri kavad mõjusid pealinna muusikaelus kui tõelised repertuaariplahvatused. Ambitsioonikas dirigent tutvustas Leedu publikule seni kuulmata monumentaalseid teoseid Wagneri, Elgari, Honeggeri, Waltoni ja Mahleri loomingust.

Esimesed kümme aastat elas orkester tudengielu: ilma oma saalita esineti erinevates paikades. 1999. aastal kandsid Rinkevičiuse järjekindlad pingutused vilja ning orkester sai endale kodu — Vilniuse Kongresside palee. Kuigi hoone algne otstarve ei olnud muusikaga seotud, võtsid kontserdikülastajad uue saali kiiresti omaks. Noorus, uudsus, värskus ja dirigendi karisma töid kohale aina laiema publiku. Leedu Riiklikust Sümfooniaorkestrist oli saanud trendinähtus. Selleni viis ka orkestri repertuaar, mis lisaks klassikalisele muusikale sisaldab rock-bändide, nagu Electric Light Orchestra, Queeni ja Pink Floyd'i loomingut. Oluline osa orkestri tegevusest on ooperite esitamine lavastaja Dalia Ibelhauptaitė käe all.

Igal aastal annab orkester kontserte ka mujal Euroopa riikides. Neid on dirigeerinud sellised väljapaistvad dirigendid nagu Nikolai Aleksejev, Young-Min Park, Brian Schembri, Martynas Staškus, Modestas Pitrenas, Julius Geniušas, Martinš Ozoliņš, Fabrice Grégorutti, Charles Olivieri-Munroe ja Marc Tardue. Orkester on esinenud paljude tuntud solistidega: pianistid Petras ja Lukas Geniušas, Nikolai Petrov, Alexander Paley, Ekaterina Mešetina, Gintaras Januševičius, Andrius Žlabys ja Katia Skanavi; viiuldajad Gidon Kremer, Liana Isakadze, Dalia Kuznecovaitė, Sergei Malov ja Vadim Repin; tšellistid David Geringas, Alexander Knjazev, Sergei Antonov, Vytautas Sondeckis ja Denis Šapovalov; trompetist Sergei Nakaryakov, lauljad Violeta Urmana, Mikhail Kazakov, Irena Milkevičiūtė, Vladimiras Prudnikovas, Sergei Larin ja Edgaras Montvidas ning paljud teised. Orkester on musitseerinud ka Moskva Trio, Kaunase Riikliku Koori, Riiklik Segakoor Latvijaga ning paljude teiste kollektiividega.

Leedu Riiklik Sümfooniaorkester on pühendunud ka haridustegevusele, tutvustades kuulajatele kõrgetasemelist professionaalset muusikakunsti ja aidates levitada muusikalisi ideid. Igal aastal tuuakse publiku ette mitmekesine repertuaar, eriprogrammid ning kutsutakse koos tunnustatud solistidega lavale ka noori talente. Nooremaid kuulajaid rõõmustavad orkestri erikontserdid lastele, kus teevad kaasa teatrinäitlejad ja tsirkuseartistid.

LEEDU RIIKLIK SÜMFOONIAORKESTER

Peadirigent ja kunstileine juht Gintaras Rinkevičius

Koosseis 21. novembril 2025

I VIIUL

Dainius Puodžiukas
Ieva Živilė Sipaitytė
Oksana Protas
Agnė Pilkauskaitė
Rūta Ručienė
Aliaksandr Koshevar
Jurgita Janulionytė
Jurgita Stankevičienė
Simona Valiūnė
Dina Novikova
Mykyta Nekh
Vaigailė Dainavičiūtė
Aleksas Filipenkovas
Aistė Birvydaitė

II VIIUL

Kristijonas Pūtys
Dainius Narkevičius
Toma Bandzaitytė–
Puplauskė
Jurgita Gaubytė
Viorika Petrakovė
Eglė Rubinienė
Monika Verbaitė
Rūta Tranauskienė
Aušra Ališauskaitė
Vaida Dobilienė
Olga Guz
Gediminas Plėšnyš

VIOOLA

Rolandas Romoslauskas
Zita Garšvaitė–Katkienė
Asta Jankauskienė
Gabrielė Micevičiūtė
Kristina Bernadickaitė
Benediktas Valeika
Ričardas Vytaš
Skirmantas Latvaitis
Daiva Gudelevičiūtė
Inga Lina Jovaišienė

TŠELLO

Povilas Jacunskas
Bartłomiej Filip Fromm
Anna Luiza Kulak
Šarūnas Pozniakovas
Domantė Ramančiūnienė
Kornelija Morkevičiūtė
Barbora Gailiūtė
Mirna Lazič

KONTRABASS

Alfredo Alejandro Supino
Bogusz Tworek
Daniel Aztatzy Lopez
Dalius Stanislonas Jovaiša
Ramutis Ležinskas
Vladas Zacharov

HARF

Vilija Grencevičiūtė

FLÖÖT

Vytenis Giknius
Vytenis Gurstis
Mindaugas Juozapaitis
Žibutė Valkaitytė

OBOE

Ugnius Dičiūnas
Linas Šalna
Kristina Budvitytė–Palej
Giedrius Malikėnas

KLARNET

Jurijus Rezničenko
Erikas Šlakaitis
Edvinas Zubrys
Kęstutis Abaris

FAGOTT

Andrius Puplauskis
Lukas Grinkas
Jonas Vėbra

METSASARV

Gediminas Abaris
Gintaras Ščerbavičius
Igor Galinsky
Tomas Bidva
Romaldas Poimonskis
Marta Etxezarreta
Arrizabalaga
Ringailė Jagminienė

TROMPET

Algis Januševičius
Matteo Novello
Ernesta Švelnytė
Linas Balčiūnas

TROMBOON

Remigijus Gumuliauskas
Rimantas Jagminas
Žygimantas Danauskis

TUUBA

Darius Bažanovas

LÖÖKPILLID

Andrei Veryshka
Dzmitry Syrets
Anton Neverovski
Tomas Kulikauskas
Jose Vicente Fusco
Rojas

AITÄH TOETAMAST!

ERSO PEASPONSOR

SPONSORID

NORDIC
CATERING

LIVIKO
— anno 1898 —

myfitness
world class gym & studios

TOETAJAD

PAKEND & PRINT
ERSO TRÜKIKESKUS

KULTUURIMINISTEERIUM

pileti
keskus
Powered by sviby

FORTISSIMO

1000€

Aare Viira
Allar Jõks
David O'Brock
Egon Elstein
Johan Randvere
Kadri Lindpere
Lauri Ligi
Rain Tamm
Siim Kallas
Tõnu Kuddu

FORTE

500€

Annika Kuimet
Evi Rooda
Karin Punning
Kristjan Pomm
Lauri Almann
Raivo Stern
Siim Kallast
Toomas Prangli
Ülle Kruuse

MEZZOFORTE

300€

Aare Olander
Helge Talts
Ingrid Männik
Juta Schnur
Juta Tiidus
Lembit Talts
Maret Maripuu
Piret Tuul
Riina Cohen
Siim Aben
Triin Siim
Tunne Kelam

PIANO

150€

Aime Lindpere
Aivo Hallist
Allan Randmaa
Andrus Lehtmetts
Ants Hinnõ
Ants Kerde
Ants Orgulas
Eero Hammer
Harri Mikk
Heidi Pruuli
Jaan Riikoja
Jonna Pechter
Jüri Šamov–Liver
Jüri Suursoo
Kaidi Ruusalepp
Kärt Hammer
Kärt Põldsam
Katre Viljalo
Katrín Veskimäe
Kristel Leppik
Kristiina Kahur
Liina Anier–Pärn
Mai Stern
Maia Remmelgas
Mall Petersen
Mare Hammer
Mare Jugandi
Markia Laar
Martin Juusu
Nele Laidvee
Patrick Soome
Peep Laar
Reet Nurmeots
Sander Pullerits
Sirje Almann
Tanel Ross
Tiiu Kruus
Urve Pappa
Velle Hammer
Malle Maltis
Merike Meren
Anonüümne ©

PIANISSIMO

75€

Aime Talvik
Andres Vasarik
Anne Artus
Elena Aben
Elle Nellis
Elna Kaasik
Ene Krigul
Enel Pehap
Gennadi Vihman
Heiki Meos
Helle Kulbas
Ilja Sundelevitš
Irina Zundelevich
Juta Keskküla
Katariina Lepiku
Leila Eespere
Liina Linsi
Lilian Heikkilä
Mai Ets
Marika Eljas
Merle Keskküla
Piret Nõmmela
Riina Talvik
Silva Pastak
Sirje Pöder
Sirje Urb
Tiia Ruben
Tiina Hiie
Tiiu Vilms
Triin Lekk
Viive Savel
Viivi Villemson
Vilve Põldmäe
Vivian Rennel
Vladimir Panov

*Liitudes ERSO Sõprade
Klubiga, toetate
Eesti esindusorkestrit
ning panustate
Eesti kultuuri- ja
muusikaellu. Sõprade
klubi liikmetele pakume
mitmeid hüvesid
ning kutsume neid
osalema eriüritustel.
**Liitu ERSO sõprade
klubiga!***

DOONORID

Anne Murof
Hans Kristian Laur
Kristjan Pomm
Morgan Merrell
Signe Vaiknemets
Siim Kallast
Ülle Peljo
Vladislava Vassitskina
Anne Kase

*Hõrgud Hetked.
Mövenpick Hotel Tallinn
toetab elamusterikast
kultuuri.*

Siinsamas Tallinnas, veetleva Lembitu pargi veerel tervitab sind hotell Mövenpick Hotel Tallinn. See on koht, mille seitse korrust alates fuajeest kuni katuserestoranini ROOF on täidetud naudingutega. Olgu tegu innuka seikleja, suure reisija või magusaid üllatusi igatseva uudistajaga, Mövenpick Hotel Tallinn kostitab naudingutega igaüht.

125 MUGAVAT JA
ELEGANTSET TUBA

SPA & LÕÕGASTUSALA

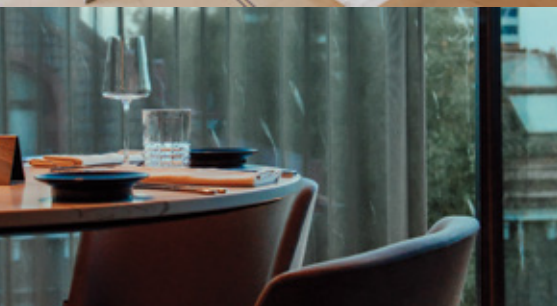
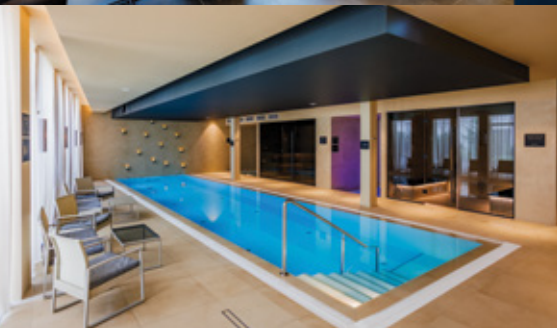
WINE & TAPAS LOUNGE
LOBBY BAR

RESTORAN ROOF

LEMBITU 12, TALLINN

MÖVENPICK
HOTEL TALLINN

KUTSUME KUULAMA

NEEME JÄRVI JA SÜGISKLASSIKA

R, 28. NOVEMBER KELL 19

ESTONIA KONTSERDISAAL

Joseph Haydn Klaverikontsert D-duur, Hob.XVIII:11

Joseph Haydn Sümfoonia nr 13 D-duur. II osa

Joseph Haydn Klaverikontsert D-duur, Hob.XVIII:2

Pjotr Tšaikovski / Arkadi Leituš „Mälestusi Haapsalust“

Engelbert Humperdinck Shakespeare'i süüdid nr 1 ja nr 2

JAAAN OTS klaver, ERSO, dirigent NEEME JÄRVI

ELTS JA LAMSMA. SIBELIUS

N, 11. DETSEMBER KELL 13 (SÜMFOONILINE LÖUNA)

R, 12. DETSEMBER KELL 19

ESTONIA KONTSERDISAAL

Arvo Pärt „Cantus Benjamin Britteni mälestuseks“

Jean Sibelius Viiulikontsert d-moll, op. 47

Jean Sibelius Sümfoonia nr 2 D-duur, op. 43

SIMONE LAMSMA viiul, ERSO, dirigent OLARI ELTS

RADISSON COLLECTION
TALLINN

LIVIKO
— anno 1898 —

myfitness
world class gym & studios

 Epiim

NORDAID®

NORDIC
CATERING

E · R · · O

Estonia pst 4
10148 Tallinn
tel 6 147 787
erso@erso.ee
www.erso.ee

Kuula ja vaata uuesti!

ERSO.TV